

STATSVETENSKAPLIGA INSTITUTIONEN
CENTRUM FÖR EUROPASTUDIER (CES)

NÄRMARE ELLER LÄNGRE IFRÅN EUROPA

Nationell identitet i Skottland efter Brexit

Sofia Abrahamsson

Kandidatuppsats:	15 hp
Program:	Europaprogrammet
Nivå:	Grundnivå
Termin/år:	Ht/2022
Handledare:	Jonas Hinnfors

Abstract

In 2020, the United Kingdom left the European Union. This sparked a huge debate in Scotland, where the majority voted to remain. The aim of this thesis is to analyse how two Scottish political parties, The SNP and The Scottish Conservatives, use national identity before and after Brexit. This will be done by investigating what type of Scottish, British and European identity markers each party use before and after Brexit. The thesis is based on the theoretical framework of discourse theory, a common framework for studying identity constructions over time. Previous research suggest that national identities are not permanent, nor something that can only be defined by heritage and birthplace. Rather, national identities are dynamic and can be affected by societal changes. However, little research has been done analysing if changes have occurred due to a supranational change like Brexit, and a comparative study over time between The SNP and The Scottish Conservatives has not yet been conducted. To answer the research questions, a comparative qualitative content analysis, analysing material consisting of party manifestos and political speeches between 2015 and 2021 have been used. The study finds that national identity in Scotland is more civic than ethnic and changes over time have occurred, where the SNP uses more European identity markers after Brexit, while the Scottish Conservatives do not.

Kandidatuppsats:	15 hp
Program:	Europaprogrammet
Nivå:	Grundnivå
Termin/år:	Ht/2022
Handledare:	Jonas Hinnfors
Nyckelord:	Brexit, nationell identitet, SNP, De Konservativa, Storbritannien, Skottland
Antal ord:	12 997

Innehåll

Tabellförteckning	1
1. Inledning.....	2
1.1 Problemformulering.....	4
1.2 Syfte och frågeställning	5
2. Tidigare forskning och teori	6
2.1 Tidigare forskning	6
2.1.1 Nationell identitet.....	6
2.1.2 Regionala partier och identiteter	7
2.1.3 Det skotska fallet.....	9
2.2 Teori.....	13
3. Metod och material.....	16
3.1 Material.....	16
3.2 Metod.....	17
3.3 Analysschema	18
4. Resultat.....	20
4.1 SNP innan Brexit	20
4.1.1 Det etniska	20
4.1.2 Det medborgerliga	20
4.1.3 Vi och dem	21
4.2 SNP efter Brexit.....	22
4.2.1 Det etniska	22
4.2.2 Det medborgerliga	23
4.2.3 Vi och dem	24
4.3 De Konservativa innan Brexit	25
4.3.1 Det etniska	25
4.3.2 Det medborgerliga	25
4.3.3 Vi och dem	26
4.4 De Konservativa efter Brexit.....	27
4.4.1 Det etniska	27
4.4.2 Det medborgerliga	27
4.4.3 Vi och dem	28
4.5 Jämförande analys	29
5. Slutsatser	35

Referenser..... 38

Tabellförteckning

Tabell 3.1.....	19
Tabell 4.1.....	30

1. Inledning

Efter år av samtal, diskussioner och en uppmärksammas folkomröstning lämnar Storbritannien år 2020 den Europeiska Unionen. Utträdesprocessen, som kom att kallas Brexit, har beskrivits som en av de mest dramatiska händelserna i den europeiska integrationens historia. Den har skapat stora debatter i EU men också i en del av Storbritannien där en majoritet av invånarna röstade emot förslaget om utträde, men ändå tvingades att lämna; nämligen Skottland (Bache et al., 2019, s.1; Thompson, 2019, s.154–156). Tonen i debatten har varit särskilt intensiv mellan *The Scottish National Party* och *The Scottish Conservative and Unionist Party*, två skotska partier som båda säger sig representera skotska intressen, men som definieras av två olika nationella identiteter, ett begrepp som kommit att spela en avgörande roll i den skotska partipolitiken efter Brexit.

Nationell identitet är ett begrepp som används på olika sätt av olika aktörer. I Skottland är den nationella identiteten komplex och efter Storbritanniens utträde ur EU har den skakats om (Sobolewska & Ford, 2020, s.222). Cameron (2016, s.15–16) menar att den skotska identiteten, i takt med att det skotska parlamentet tilldelats mer självbestämmande resurser, antagit en påtagligare politisk karaktär. Enligt Bond (2015, s.6) utmärker sig det politiska landskapet i Skottland som speciellt i det avseendet att samtliga stora partier mer eller mindre beskriver sig som skotska, och att politiken inte utgörs av en konkurrens mellan en våg av nationalism och dess motpol. Det rör sig snarare om en debatt mellan stridande former av nationalism, och det finns som sagt två partier som utmärker sig när det kommer till den nationella identitetsfrågan.

Det förstnämnda är *The Scottish National Party*, som i denna uppsats kommer refereras till som SNP. De är ett parti som är center-vänster-orienterade och som sedan år 2007 har varit det största partiet i Skottland och deras ideologi kan närmast beskrivas som socialdemokratisk. Vad som dock huvudsakligen definierar partiet är att de är den drivande kraften för skotsk självständighet (Dodds & Seawright, 2014, s.90, 97). Det andra partiet, *The Scottish Conservative and Unionist Party*, som i denna uppsats kommer refereras till som de Konservativa, är ett högerorienterat parti. Som namnet antyder värnar partiet om unionen Storbritannien, och är således kritiska till skotsk självständighet. Vad som är intressant, som Bond (2015, s.6) antydde i tidigare stycke, är att båda dessa partier beskriver sig själva som

skotska, samtidigt som den brittiska dimensionen är närvarande hos bägge, om än mer påtagligt hos de Konservativa. Ytterligare en intressant aspekt är att det europeiska även påträffats hos båda partierna och att de ställde sig positiva till ett medlemskap i EU innan Brexit, men detta kom att ändras.

De Konservativa profilerar sig som sagt som ett parti som värnar om unionen Storbritannien, det brittiska och om Skottlands relation till England. När debatten kring Storbritanniens utträde ur EU hamnade på den politiska agendan slog dock partiet fast att de ställde sig positiva till EU-medlemskapet, och inte stöttade förslaget om utträde. Detta var ett motsatt ställningstagande till de Konservativa i Westminster, partiet som drev kampanjen om utträde. Att Brexit senare blev en verklighet trots att 62 % av de som röstade i Skottland röstade för att stanna kvar i EU skapade detta sprickor inom partiet som ledde till en märkbar kris. Inom partiet utvecklades en uppfattning om att den engelska förståelsen av Storbritannien stod över Skottlands uppfattning. Ruth Davidson, partiledare för de Konservativa i Skottland, avgick kort härefter, varpå partiet övergav det ställningstagande de vidhållit innan och under Brexit-förhandlingarna, och började rikta blickarna mot Westminster. Efter detta har partiet bedrivit en politik som fokuserat på frågor kopplade till just det engelska parlamentet (Simpkins, 2021, s.254–257). För SNP har utvecklingen efter Brexit tagit en motsatt riktning.

Johns och Mitchell (2016, s.33) menar att en stor del av framgångarna för SNP grundar sig i att de lyckats omfamna flera dimensioner av nationell identitet i sin politik. Även om de flesta av deras väljare primärt identifierat sig som skotska, så har det även funnits dem som till viss del identifierat sig som brittiska. Till följd av detta har det varit viktigt för SNP att säkerställa att även brittisk identitet är förenlig med deras politik. Partiet har historiskt sett haft en positiv attityd till Europa och ett medlemskap i EU. Under kampanjen inför självständighetsomröstningen år 2014 underströk partiets ledare Nicola Sturgeon att om Skottland skulle bli självständiga skulle de fortsätta att vara medlemmar i EU. Efter Storbritanniens utträde har detta ställningstagande tagit större plats och partiet har framhävt EU som en union de hade föredragit, framför Storbritannien (Thiec, 2021, s.106–108, 110–111). Sturgeon menar att Skottland har dragits ut ur ett internationellt samarbete mot sin vilja och har riktat skarp kritik mot Westminster.

Det går med all säkerhet att konstatera att Brexit har gjort Storbritannien till en delad nation. Självständighetsfrågan, som drivs på av SNP, fortsätter vara aktuell, där de Konservativa fortsätter att vara en ständig motståndare. Scholes och Curtice (2020, s.12) menar att Brexit har resulterat i att uppdelningen mellan dem som stöder självständighet, och dem som inte gör det, har blivit skarpare. De fastslår även att det nu går att påvisa ett större samband mellan stödet för självständighet och betydelsen av nationell identitet i den skotska politiken.

Tidigare forskning kan säga oss mycket om hur nationell identitet används inom politik och att det kommit att spela en avgörande roll. Som beskrivet ovan har även forskare analyserat hur situationen för Skottland, SNP och de Konservativa har påverkats av Brexit. Då tidigare studier påvisar att det politiska klimatet blivit splittrat på grund av detta kommer denna uppsats undersöka hur retoriken ser ut hos SNP och de Konservativa, jämfört med hur det såg ut innan Brexit gick igenom, då utgångsläget var annorlunda. Båda partierna argumenterar för att de vill föra en politik som hade inneburit det bästa för Skottland, en fras som används flitigt, men på olika sätt. Det denna uppsats ämnar ta fasta på är hur partierna använder sig av begreppet nationell identitet för att argumentera om det bästa för Skottland nu när en viktig identitetsmarkör, nämligen medlemskapet i EU, inte längre finns att luta sig mot.

1.1 Problemformulering

Det finns en betydande mängd tidigare forskning om nationell identitet. Den typ av forskning som har varit av intresse för den här studien har varit identitetsforskning som analyserar om och hur nationell identitet ändras över tid, samt om en stor händelse, som till exempel en stor folkomröstning eller konstitutionell ändring, kan bidra till att politiker behandlar begreppet annorlunda. Ett område där forskningen varit begränsad är hur en stor förändring på övernationell nivå, som att lämna EU, påverkat den politiska retoriken. Det denna uppsats ämnar undersöka är hur SNP och de Konservativa använder den nationella identiteten efter Storbritanniens utträde ur EU, och jämföra med hur den användes tidigare. Det som är intressant i det här fallet är att både SNP och de Konservativa var positivt inställda till medlemskap i EU. Men efter att resultatet från folkomröstningen offentliggjorts bytte de Konservativa riktning, för att ställa sig bakom de Konservativa i Westminster. Då tidigare forskning visat att identiteter formas av ett flertal olika faktorer kommer denna uppsats fokusera på om uppfattningen om

vad som är skotskt, brittiskt och europeiskt ändrats hos SNP och de Konservativa, och i så fall hur. Tidigare forskning har främst fokuserat på väljarna, och hur invånare med olika identiteter röstar på olika partier, där samband mellan identiteter och politiska preferenser undersökts. Det finns även forskning om hur partier talar om det skotska, det brittiska och det europeiska, men det saknas en jämförande studie över tid mellan SNP och de Konservativa, för att se om förändringar skett efter Brexit. Det denna uppsats ämnar undersöka är hur partierna i fråga använder sig av nationell identitet för att mobilisera sina väljare och hur de talar om och använder begreppet nu när Skottland inte längre är med i EU.

1.2 Syfte och frågeställning

Syftet med denna uppsats är att undersöka hur två partier i Skottland som står långt ifrån varandra ideologiskt använder sig av begreppet nationell identitet före och efter Storbritanniens utträde ur den europeiska unionen. Partierna som ska undersökas och jämföras är SNP, ett parti med center-vänster partipolitisk ideologi som driver frågan om ett självständigt Skottland. Det andra partiet är de Konservativa, ett högerparti som är ett systerparti till det Konservativa partiet i England, som värnar om unionen Storbritannien och motsätter sig skotsk självständighet. Då tidigare forskning påvisat att identitet är ett begrepp som påverkas av olika faktorer, och som kan ändras över tid, skall denna uppsats undersöka hur partierna talar om detta samt om och i så fall hur Brexit påverkat användandet av begreppet. För att bryta ner uppsatsens syfte kommer följande frågeställningar undersökas. Därefter kommer en jämförelse mellan två år göras för att se om det skett en förändring, och hur detta uttrycks.

- Vilka skotska, brittiska och europeiska identitetsmarkörer för SNP fram innan Brexit?
- Vilka skotska, brittiska och europeiska identitetsmarkörer för SNP fram efter Brexit?
- Vilka skotska, brittiska och europeiska identitetsmarkörer för de Konservativa fram innan Brexit?
- Vilka skotska, brittiska och europeiska identitetsmarkörer för de Konservativa fram efter Brexit?

2. Tidigare forskning och teori

Det här kapitlet kommer inledas med en begreppsdefinition av begreppet nationell identitet. Därefter kommer tidigare forskning av regionala partier och identiteter presenteras. Sedan kommer det skotska fallet, vilket inkluderar den politiska utvecklingen i landet omkring tiden för Storbritanniens folkomröstning om utträde ur EU beskrivas. Avslutningsvis kommer teorin som denna uppsats förankrar sig i förklaras.

2.1 Tidigare forskning

2.1.1 Nationell identitet

Nationell identitet innebär sättet på vilket individer definierar sig i förhållande till en nation eller en stat. Det förklarar hur människor individuellt definierar sig och hur detta positionerar dem i relation till det samhälle de känner tillhörighet till. Det beskriver också vad som enar en grupp av en nationell gemenskap och vad som särskiljer dessa från andra nationella gemenskaper, vilket kan beskrivas som ett slags 'vi-och-dem'-perspektiv (Henderson & McEwen, 2021, s.175). När forskare talar om nationell identitet är det vanligt att aspekter som födelseort, språk, historia, härkomst och nationalism diskuteras (Soule et al, 2012, s.6). Just nationalism och nationella rörelser är av särskild betydelse i det skotska fallet. Lewin-Epstein och Levanon (2005, s.94–95) beskriver definitionen av nationalitet som ett modernt fenomen av kulturell integration där gemensamma kulturella värden utgör grunden för en politisk gemenskap. Wodak (2009, s.30–31) förklarar begreppet nationell identitet utifrån två dimensioner, den etniska och den medborgerliga. Den etniska innebär hänvisande till en gemensam kultur och ett gemensamt område. Det medborgerliga syftar på politiska teman så som medborgarskap, politiska mål och en gemensam politisk historia.

Den nationella rörelsen i Skottland beskrivs av McCrone och Paterson (2002, s. 55) som mer medborgerlig än etnisk. En av de mest essentiella delarna som definierar denna form av identitet är nämligen hur individer associerar sig med sitt medborgarskap och statens politiska institutioner. Johns och Mitchell (2016, s.29) menar att det är avgörande för en stat att dess medborgare kan identifiera sig med denna på något sätt, annars kan regeringars legitimitet med tiden komma att ifrågasättas. Detta stöds av Fukuyama (2018, s.5, 7) som även menar att det

inte längre enbart är ideologi och ekonomisk politik som fördelar olika partier längs högervänster-skalan, utan att fler områden inom partipolitiken i moderna stater kommit att definieras av identitet.

2.1.2 Regionala partier och identiteter

Tidigare forskning pekar på att det förekommit förändringar i identitets-retoriken och i partiers agerande till följd av omvälvande händelser. Ett tydligt exempel är Katalonien i Spanien, där det efter finanskrisen år 2008 fördes en omfattande åtstramning- och besparingspolitik. Den katalanska regionen kunde inte göra något för att påverka detta, vilket gav bränsle till den mobilisering som började ta form bland katalanska nationalistiska partier, där självständighetsretoriken förstärktes hos bland annat *Partit Demòcrata Europeu Català* och *Esquerra Republicana de Catalunya*. Lågkonjunkturen som följde ledde till att dessa partier kritiserade den spanska författningsdomstolens beslut om att neka regionen självbestämmande över finans- och skattepolitiska områden. Detta beslut ledde till att den nationella identiteten blev än mer påtaglig i den politiska retoriken (Béland & Lecours, 2021, s.45–48; Martinez-Herrera & Miley, 2010, s.6–7).

Likt Katalonien genomförde Storbritanniens regering en hårt åtstramande politik efter finanskrisen år 2008, som i sin tur påverkade välfärden i hela unionen. Detta möttes av kritik från det nationalistiska partiet *Plaid Cymru* i Wales, ett parti som kämpar för självständighet från Storbritannien. Den nationella identiteten i Wales ställdes här i kontrast till den brittiska, då partiet menade att de stora brittiska partierna inte förde en politik som gynnade befolkningen i Wales, då dessa saknade insyn och förståelse för deras intressen (Masseti, 2018, s.943–944). När fallet Wales studeras av Massetti (2018, s.937, 950) är ett så kallat 'vi och dem'-perspektiv högst genomgående där författaren jämför processen med den i Grekland vid samma tidsperiod, där partiet *Syriza* kritiserade de stora grekiska rikspartierna för att låta sig kontrolleras av EU och de politiska intressen denna union hade. Här blev EU den union som inte ansågs tillgodose intressen på regional nivå, samtidigt som Storbritannien blev den union som mötte kritik i Wales. Dessa två exempel illustrerar hur en stor händelse kan göra att politiska partier agerar på ett visst sätt, samt att den nationella identiteten inom politiken kan komma att användas annorlunda. Dessa händelser har dock varit koncentrerade till den regionala och nationella

nivån. Detta gör det således nödvändigt att undersöka vad en övernationell händelse, som Brexit, innebar, då vi kan förvänta oss att påtagliga ändringar har skett gällande hur partier använder sig av begreppet nationell identitet.

Likande regionala rörelser finns även i andra länder. De socialdemokratiska partierna *Parti Québécois* och systerpartiet *Bloc Québécois* i Quebec i Kanada driver frågan om självständighet (Henderson & McEwen 2021, s.181). Partierna lyfter bland annat medborgerliga identitetsmarkörer som gemensamma värderingar gällande social rättvisa och jämställdhet, samt en lång socialdemokratisk tradition och menar att detta särskiljer Quebec från resten av Kanada. Vidare använder de sig av det franska språket som en viktig etnisk identitetsmarkör, då identiteten bygger på att bevara det fransk-kanadensiska inom Kanada (Guibernau, 2006, s.52). I regionen finns det även partier som vill att Quebec skall fortsätta vara en del av Kanada. *Parti libéral du Québec* försöker främja en känsla av multinationell identitet, där invånarna skall känna en tillhörighet till både Quebec och Kanada (Henderson & McEwen, 2021, s.181–182).

För att återgå till Storbritannien tål exemplet Nordirland att nämnas. Även om det är svårt att jämföra med Skottland då situationen i Nordirland grundar sig i en lång historisk och religiös konflikt som rör sig utanför fältet för denna studie, så är användandet av den nationella identiteten intressant. Detta då likheter med Wales och Skottland kan påträffas, där en tydlig 'vi-och-dem'-retorik är märkbar, där det brittiska här ställs emot det irländska. Det nationalistiska partiet *Sinn Féin* belyser identitetsmarkörer som sträcker sig över ett etniskt och kulturellt, såväl som ett medborgerligt spektrum, där de betonar en gemensam kultur, historia och medborgarskap med Irland. Detta parti kämpar för att Nordirland skall bli en del av Irland, och således självständiga från Storbritannien (McGlynn et al, 2014, s.282–285). Som i Quebec fanns det även här regionala partier som motsatte sig självständighet. *Democratic Unionist Party* och *Ulster Unionist Party* använde sig av medborgerliga identitetsmarkörer som en gemensam politiska historia, gemensamma politiska mål och medborgarskap med Storbritannien (McGlynn et al, 2014, s.276). Detta fenomen har även påträffats i Wales där de Konservativa partiet, systerpartiet till de Konservativa i Westminster, som också finns i Skottland, värvat om unionen Storbritannien (Steven et al, 2012, s.71). Detta gäller även för

Katalonien där *Partido Popular*, som både opererar på regional och nationell nivå, samt *Partit dels Socialistes de Catalunya* motsätter sig självständighet (Martí & Cetrà, 2016, s.107–109).

I de tre senare fallen har ingen tydlig förändring kunnat utskiljas som en katalysator till förändringar gällande användandet av identitetsbegreppet på regional nivå. Likväl är dessa exempel designmässigt relevanta för studien, då de erbjuder teoribildningar och mekanismer som även används av Wodak (2009) när det kommer till att studera nationell identitet, där identitetsmarkörer delas upp i etniska och medborgerliga kategorier, samt att ett 'vi-och-dem'-perspektiv är klarlagt, vilket är högst användbart för att studera fallet i Skottland.

2.1.3 Det skotska fallet

Det skotska politiska systemet

För att få en förståelse över det politiska läget i Skottland, samt dess relation till Westminster i England är det viktigt att redogöra för det skotska politiska systemets uppbyggnad. Skottland har ett eget rättssystem, utbildningsystem och en egen kyrka. Dessa institutioner fanns på plats innan landet blev en del av Storbritannien. Det skotska parlamentet upprättades år 1999 till följd av en folkomröstning år 1979 och ersatte därmed det så kallade Skotska Kontoret, en territoriell avdelning av den brittiska regeringen som bildades i Skottland år 1885. Med detta förflyttades politiska befogenheter över en rad områden från Westminster till ett nytt skotskt parlament och en skotsk regering (Cairney & McGarvey, 2013, s.21–23, 30). Medborgare i Skottland röstar i lokala val och i nationella val till det skotska parlamentet där det finns 129 ledamöter. De röstar även i de brittiska valen, där de för tillfället har 59 representanter i det Brittiska Underhuset, med 650 ledamöter. Innan Brexit hade även Skottland 6 representanter av 73 som representerade Storbritannien i Europaparlamentet (Mitchell & Henderson, 2020, s. 203–204). Det skotska parlamentet som institution erhåller lagstiftande befogenheter över områden som förflyttades från Westminster i samband med att parlamentet bildades. Dessa inkluderade områden så som hälsa och sjukvård, jordbruk, kultur och transportfrågor, och de fortsatte även styra över utbildningsfrågor och juridiska frågor. Frågor gällande författning, politiska val, utrikespolitik, immigration, säkerhetspolitik, valutafrågor och skattepolitik, också kallade storpolitiska områden, tillföll fortfarande Westminster och ursprungligen var detta det enda

lagstiftande organet. Med tiden har fler befogenheter överförts till Skottland, så som till exempel befogenheter över välfärd och inkomstskatt (Harvey, 2020, s.379–380; Mitchell & Henderson, 2020, s.205). Den institutionella strukturen i landet beskrivs av Cairney & McGarvey (2013, s.2, 10) som komplex. Skottland är en nation, men inte en stat, och även om landet genom åren erhållit självbestämmande inom fler områden är de fortfarande en del av det större brittiska politiska systemet.

Självständighetsomröstningen år 2014

För att få en djupare förståelse av problematiken gällande Skottland och Brexit är det viktigt att nämna folkomröstningen om skotsk självständighet som ägde rum år 2014. Denna utmärktes av ett högt valdeltagande på närmare 85 %, där 45 % röstade för självständighet och 55 % röstade emot självständighet (Pattie & Johnston, 2017, s.83). Enligt Pattie och Johnston (2017, s.90–92) spelade identitet en stor roll i denna omröstning, men var inte den enda faktorn som påverkade väljarnas beteende då även partipolitisk preferens och inställning till eventuella finansiella risker (främst beträffande valutafrågor och handelsrelationer med England) som självständighet skulle innebära även hade betydelse. Vad som dock kan sägas om betydelsen av identitet kunde utläsas i form av hur de skotska väljarna identifierade sig. Stödet för självständighet var högre bland dem som huvudsakligen definierade sig själva som skotska än de som huvudsakligen definierade sig som brittiska. Stödet var också högre bland dem som röstade på politiska partier som var mer vänsterorienterade än högerorienterade, bland dem som ansåg att Skottland förlorade på att vara medlemmar av Storbritannien, och bland dem som ansåg sig mer villiga att våga ta risker (Pattie & Johnston, 2017, s.92–94).

Brexit

Knappt två år senare, när folkomröstningen om Storbritanniens medlemskap i EU ägde rum, röstade 62 % av invånarna i Skottland emot förslaget om utträde ur EU. När rösterna för hela Storbritannien sammanställdes fastslogs det att 52 % röstade för förslaget. Pattie och Johnston (2017, s.93) fastslår att när de skotska väljarnas åsikter nu ställdes mot Englands, där 38 % röstade för att stanna kvar i EU, kunde detta vara den typ av förändring i relationen mellan Skottland och England som SNP menade var skäl nog för en ny självständighetsomröstning.

Detta stöds av McEwen (2017, s.71) som återger hur Sturgeon, partiledare för SNP, hävdade att resultatet av Brexit representerade en betydande förändring av omständigheterna under vilka Skottland röstade emot självständighet år 2014, då en förmodad garanti för ett fortsatt medlemskap i EU var en av drivkrafterna för dem som röstade för att stanna kvar i Storbritannien. Självständighetsvision som SNP presenterade år 2014 var nämligen baserad på att både Skottland och Storbritannien skulle förbli medlemmar i EU, vilket innebar många delade institutionella, politiska och ekonomiska relationer med resten av Storbritannien. Det återges även hur den tidigare partiledaren för de Konservativa, Ruth Davidson, som fram till Brexit stöttade kampanjen för fortsatt medlemskap i EU under folkomröstningen år 2016, uppmanade den skotska regeringen att göra det bästa av Brexit och respektera resultatet, då det involverade hela Storbritannien och inte endast Skottland. Även om retoriken hos de olika partiledarna inte är fokuset hos McEwen bidrar hon med intressanta fakta angående hur Brexit framhåvt den konstitutionella frågan och hur detta påverkas av nationell identitet. Det beskrivs bland annat hur den politiska makten i Storbritannien centraliserats till Westminster och att de skotska institutioner som utvecklats med tiden blivit symboler för en nationell identitet. Detta har i sin tur hjälpt till att bevara den skotska nationen, och således antagit en politisk utveckling annorlunda från den i Storbritannien (McEwen, 2017, s.70–72, 76).

Det medborgerliga

Det huvudsakliga målet tillika hjärtefrågan för SNP fortsätter att vara skotsk självständighet, där nationell identitet spelar en avgörande roll. Vidare argumenterar Whigham (2019, s.1223) för att den nationalism och identitet som definierar de Konservativas politisk är den brittiska. Här exemplifieras även hur SNP talat om Skottlands konstitutionella situation och att de då belyser ett skotskt demokratiskt underskott. De menar att viktiga politiska befogenheter fortfarande tillfaller Westminster, vilket gör det svårt för Skottland att föra en alltomspännande politik. Detta uttrycktes särskilt tydligt efter EU-folkomröstningen som SNP menade var ytterligare ett bevis på det skotska demokratiska underskottets existens. Likt McEwen, Pattie och Johnston förklarar Whigham hur SNP kom att använda Brexit för att argumentera för en andra självständighetsomröstning (Whigham, 2019, 1232–1235).

När det kommer till hur politiker använder begreppet nationell identitet har Cetrà och Swan (2022, s.656–657) fokuserat på argumentationen det Konservativa partiet fört angående

fördelarna med Storbritannien som union. Partiet lägger fokus på det brittiska, i form av värderingar såväl som identitet. Bland annat redogörs det för hur ledare för det Konservativa partiet ofta sätter unionism i kontrast till traditionell nationalism. Författarna redogör bland annat för hur Douglas Ross, nuvarande partiledare för de Konservativa, efter Brexit lade särskild tonvikt vid innebörden av att vara brittisk, som han menade definieras av ett gemensamt system av värderingar som kan omfattas av ett flertal olika identiteter. Här lyfte partiledaren fram Storbritannien som en speciell union utifrån det faktumet att dess medborgare kan inneha flera olika identiteter samtidigt, och att unionen bygger på ett starkt partnerskap där medborgarna inte behöver välja mellan att vara skotska eller brittiska.

Det etniska

Soule et al beskriver (2012, s.6–8) hur SNP tenderat att lyfta fram etniska aspekter som Skottlands historia och Skottlands egna språk när de ska argumentera för landets intressen. När det kommer till nationell identitet anser författarna dock att när man talar om skotsk nationalism handlar det inte endast om traditioner, härkomst, och självständighet, utan att begreppet är komplext och spelar en betydande roll för stora delar av den skotska befolkningen. Sobolewska och Ford (2020, s.222) lyfter det etnocentriska när de analyserar den nationella identiteten samt konsekvenserna Brexit medförde för SNP och de Konservativa och hur detta påverkade uppfattningen om det skotska, det brittiska och det europeiska. Författarna beskriver hur etnocentriska väljare tenderar att vara skeptiska till större politiska unioner. Hur detta samspelade med, samt hur politiker använde sig av begreppet identitet illustrerades särskilt under kampanjen för utträde ur EU, där politiker använde sig av en strategi som sammankopplade en etnocentrisk fientlighet mot minoriteter, invandrare och EU. Denna kampanj lyckades öka stödet för utträde ur EU, men uttryck för brittisk identitet i Skottland ändrades inte särskilt mycket till följd av detta (Sobolewska och Ford, 2020, s.223).

Vi och dem

Ett 'Vi och dem'-perspektiv mellan det skotska och det brittiska har länge varit närvarande inom partipolitiken i Storbritannien. Att skotska politiska värderingar särskiljer sig från de i England blev särskilt tydligt under 1980-talet, då Margaret Thatcher var premiärminister i Storbritannien. Samtidigt som de Konservativa hade ett stadigt säte i Westminster

kännetecknades denna period i Skottland av en tillbakagång för de Konservativa, parallellt med att retoriken kring självständighet och den skotska nationella identiteten förstärktes. SNP lade fram sina politiska värderingar, centrerade kring jämställdhet och social rättvisa, som distinkt skotska. Samtidigt som den konservativa politiken Thatcher förde i Westminster, även kallat *Thatcherism*, som bland annat karakteriserades av företagsamhet och personligt ansvar, motsatsen till det skotska, kom att vara utmärkande för det brittiska (Henderson & McEwen, 2006, s.183–185). Denna uppdelning gjorde det svårare för både partier och människor att omfamna det skotska och det brittiska på samma gång. Som diskuterats tidigare har de Konservativa, trots att de proklamerar sig som skotska, haft svårigheter att inte uppfattas som ett brittiskt parti.

2.2 Teori

Teorin denna uppsats kommer förankra sig i är diskursteori. Detta då denna teori särskilt riktar sig till att bland annat studera uppfattningsförändringar över tid och identitetskonstruktioner, vilket gör den ytterst lämpad för uppsatsens syfte och frågeställningar (Bergström & Ekström, 2018, s.260, 296). Denna teori är även lämplig när en komparativ studie skall genomföras då identitetskonstruktioner inom denna teori ses som processer som är skapade utifrån ett 'vi och dem'-perspektiv (Wodak, 2009, s.45). En nationell identitet kan alltså inte formas om den inte ställs i kontrast till något annat som denne inte innefattar (Bergström & Ekström, 2018, s.256–257). Detta perspektiv blir således passande för den här studien då två olika partiers användande av begreppet från två olika tidsperioder skall analyseras och jämföras. Vidare så förklarar författarna Howarth, Noval och Stavrakakis i sin bok *Discourse theory and political analysis* (2000) att diskursteori lämpar sig särskilt för analyser av politiska frågor, där författarna riktar ett särskilt fokus till studier av nationalistiska ideologier, diskurser inom sociala rörelser och framför allt konstruktionen av sociala identiteter. Författarna menar att politiska system är sociala konstruktioner som är under konstant historisk och social utveckling och i sin tur resultat av olika politiska tillämpningar, vilket mycket av den tidigare forskningen som diskuterats ovan även pekar på (Howarth et al, 2000, s.2–7).

Som beskrivet tidigare så har diskursteori använts i tidigare forskning när nationell identitet har studerats. Henderson och McEwen (2005, s.175) använde detta som teoretiskt ramverk när de genomförde sin studie om nationella identiteter i Kanada och Storbritannien. De fastslår här att nationell identitet är ett fenomen som inte är något individer bär med sig från födseln, utan att det formas genom sociala och politiska diskurser. Identiteter kan konstrueras och transformeras över tid till följd av olika händelser och situationer och är således dynamiska och sköra, och inte permanenta eller oföränderliga. Vidare förklarar författarna hur nationell identitet formas av politiska aktörer i så kallade nationsbyggande diskurser i form av hur de bedriver sin politik och hur de använder begreppet nationell identitet för att mobilisera väljarna. Här undersöks även maktutövande och maktförhållanden bland de politiska partier som studeras, vilket återspeglar vikten av en känsla av tillhörighet till nationen, något författarna menar blivit väldigt viktigt inom de politiska landskapen i de fallen som undersökts i studien. Inom både Kanada och Storbritannien återfinns nationsbyggande processer både på nationell såväl som regional nivå, där den nationella identiteten uttrycker sig på olika sätt. I politiska debatter i Skottland som rör konstitutionella områden understryker regionala partier, som argumenterar för mer självbestämmande för regionen, att självständighet är det bästa sättet att få deras distinkta intressen tillgodosedda, och detta inte kan hanteras på nationell nivå (Henderson & McEwen, 2005, s.175–176, 178). Henderson och McEwen (2005, s.175) menar också att nationella identiteter är diskursiva om man ser till den språkliga aspekten, som utgör en stor del inom den etniska diskursen. Detta stöds även av Wodak (2009, s.187) som bygger på argumentet om att nationella identiteter är dynamiska och sårbara, då de formas av flertalet olika faktorer över tid, vilket gör diskursteori till ett passande teoretiskt ramverk för att studera användandet av nationell identitet.

En viktig aspekt i det här fallet är generaliserbarheten denna teori för med sig. Wodak (2009, s.186) understryker att varje del av resultatet från dennes studie inte kan generaliseras till ett bredare område, men att detta teoretiska tillvägagångsätt dock kan appliceras på undersökningar där konstruktioner av nationella identiteter skall undersökas. Detta då författaren menar att de nationella processer gällande identitet och tillhörighet även kan observeras i flera områden i Europa, vilket även illustrerats under kapitlet för tidigare forskning. Detta instämmer även Henderson och McEwen (2005, s.187–188) med som understryker att deras teori kan användas för att analysera nationella identitetsbildningar i andra sub-stater än

dem som de undersökt i deras studie. Detta då de framhåller att många av de identitetsmarkörer, så som medborgerliga aspekter gällande social rättvisa och jämställdhet, som påträffats i fallen Quebec och Skottland inte är unika identitetsmarkörer för just dessa nationer, utan att de kan återfinnas inom fler multinationella stater.

3. Metod och material

3.1 Material

Materialet för denna uppsats utgörs av partipolitiska dokument i form av valmanifest och tal. Då uppsatsen ämnar undersöka hur partiernas retorik, med särskilt fokus på hur den nationella identiteten används före respektive efter Brexit, för att sedan analysera om förändringar ägt rum, har material från år 2015–2021 använts. Detta då det år 2016 och år 2021 var valår till det skotska parlamentet, där det förstnämnda valet ägde rum innan folkomröstningen om Storbritanniens utträde ur EU, och den andra ägde rum efter att Brexit gått igenom. Det finns en stor tillgänglighet av partipolitiska dokument på partiets respektive hemsidor. Anledningen att just dessa valmanifest valt att användas, och inte manifesten inför valen till Westminster eller andra dokument riktade till specifika frågor, grundar sig i att fokuset för den här studien är Skottland och inte Storbritannien, samt att då nationell identitet innefattar både etniska och medborgerliga aspekter är det viktigt att undersöka stora politiska frågor som riktar sig till hela den skotska befolkningen. Genom att fokusera på åren 2015-2021 och på material som framför allt rör den skotska politiken finns det större möjlighet att erhålla information som berör den skotska nationella identiteten, samt, med tanke på valet av tidsperioder, hur denna sätts i relation till det brittiska och europeiska då dessa teman var väldigt aktuella vid dessa tidpunkter. Uppsatsen fokuserar främst på två valmanifest från år 2016 och två från år 2021. I tillägg till dessa dokument kommer även politiska tal av Ruth Davidson, tidigare partiledare för de Konservativa, från år 2015 och år 2018 användas. Det förstnämnda talet höll Davidson på partiets konferens år 2018 i Birmingham, det andra höll hon i Bryssel år 2015 på *New Direction think tank*, en konservativ partipolitisk stiftelse på europeisk nivå. Dessa kommer utgöra komplement för att dels få en tydligare bild av hur de Konservativa talar om det europeiska, då detta visade sig svårt att hitta information om i manifesten, för att i sin tur kunna göra en mer djupgående analys och besvara alla frågeställningar. Materialet är lämpligt och tillförlitligt då de valda manifesten är publicerade av partierna själva. Talet av Davidson från 2018 är även det publicerat av de Konservativa. Talet från 2015 är publicerat av kanalen *Europe & You*, en brittisk kanal som sänder nyheter om Europa i EU. Då talet även behandlats i etablerade brittiska medier som *The Guardian* (Brooks, 2015, 22 september) bekräftar och stärker det videoklippets tillförlitlighet.

3.2 Metod

Det denna uppsats ämnar undersöka är hur SNP och de Konservativa använder sig av begreppet nationell identitet före och efter Storbritanniens utträde ur den europeiska unionen. Metoden som kommer användas för att analysera materialet är kvalitativ textanalys, mer specifikt kvalitativ innehållsanalys, där citat kommer studeras och presenteras. Materialet kommer brytas ner och kategoriseras efter teman i ett analyschema som kommer beskrivas senare. De teman utifrån vilket materialet kommer analyseras är bestämt på förhand (Boréus & Bergström, 2018, s.50–51). Analyschemat har utformats baserat på en modell av Wodak (2009) och som kommer presenteras mer utförligt under nästa rubrik. Analyschemat är utvecklat för att undersöka och analysera olika teman och markörer gällande nationell identitet, då begreppet i sig sällan uttrycks explicit. Det blir därför nödvändigt att tolka materialet utifrån ett schema för att möjliggöra en djupgående tolkning. Denna metod lämpar sig för att hitta mönster i stora mängder material som till exempel valmanifest från olika partier. Den är även passande när jämförelser och komparativa studier skall genomföras, till exempel hur olika aktörer, i det här fallet partierna, har uttalat och formulerat sig vid samma tidpunkt. Metoden passar också för att analysera om förändring har skett över tid, det vill säga om det skett en ideologisk förändring hos någon av studiens aktörer, eller om de behandlar ett ämne annorlunda vid olika tidpunkter (Boréus & Bergström, 2018, s.51–52, 55).

Som med alla metoder finns det alltid nackdelar som innebär att det är viktigt att ha vissa aspekter i åtanke under arbetets gång. En utmaning med denna metod som presenterade sig under arbetets gång var svårigheten att mäta, samt inkludera, all intressant information i materialet. Mängden information som samlades in genom det valda materialet var stort, speciellt gällande valmanifesten, vilket gjorde att avgränsningar fick göras i form av att vissa kapitel som var mer relevanta för studien tilldelades mer fokus än andra. Då teman som materialet har analyserats från var bestämda på förhand fanns det delar i materialet som således inte kom att analyseras då det inte ansågs som relevanta för just denna studie. Detta hanterades genom att vidhålla ett objektiva synsätt och visa transparens när materialet studerades, där flera genomläsningar innan analysen formulerades var nödvändiga (Boréus & Bergström, 2018, s.40–41, 85).

Det finns förstås alternativa upplägg för att undersöka hur skotska partier talar om nationell identitet, samt hur det har utvecklats över tid. Det hade förslagsvis varit intressant att genomföra intervjuer med politiker från de respektive partierna. Dock hade tillgänglighet och tillträde varit två betydande hinder i det här fallet, då det med största sannolikhet hade varit oerhört svårt att få tag i partiledarna i synnerhet, men även medlemmar av det skotska parlamentet (Czarniawska, 2014, s.103).

3.3 Analysschema

Analysschemat kommer utgå från tre olika områden, *det etniska*, *det medborgerliga* och *vi och dem*. De två första områdena delas upp i fyra centrala teman. Detta baseras som sagt på en modell av Wodak (2009, s.30–31) som använts när denne bedrivit identitetsforskning. Dessa områden och teman kommer nu beskrivas.

Det etniska området innefattar två teman. Det första temat, *en gemensam kultur*, innefattar ämnen som språk, religion och konst. Det andra temat innefattar *ett gemensamt nationellt organ*. Detta syftar till ett gemensamt geografiskt område, utvidgning och avgränsning när det kommer till territorium, samt landets natur och landskap. Det medborgerliga temat behandlar politiska områden. Det första temat är *en gemensam politisk historia*. Detta refererar till politiskt åstadkommande, perioder av välstånd och stabilitet och perioder av nederlag och kris. Det andra temat, *en gemensam politisk nutid och framtid*, innebär undersökning av syn på medborgarskap, nutida och förutspådda framtida politiska problem, orosmoment och framtida politiska mål (Wodak, 2009, s.30–31). Vidare kommer även området *vi och dem* utgöra ett tema i analysschemat. Enligt Wodak (2009, s.45) och Henderson och McEwen (2005, s.175) är detta en betydelsefull markör när användandet av begreppet nationell identitet skall studeras. Genom att kunna markera vilka *vi* och vilka *dem* är kan man få en tydligare inblick i vad som definierar en specifik nationell identitet, om denna sätts i kontrast till något annat. För att visa hur detta kommer operationaliseras kan detta citat från SNP:s valmanifest från 2016 användas som exempel för att visa hur något kan tolkas som en medborgerlig identitetsmarkör inom den skotska kategorin. Här talar partiet om både en period av nederlag, politiskt åstadkommande och framtida mål:

“And while we did not secure independence for our nation, we did secure more powers for the Scottish Parliament, enabling more decisions to be made closer to home.”(SNP, 2016, s.23)

Genom att utifrån dessa teman analysera partipolitiska dokument och tal kan en undersökning av användandet av nationell identitet inom skotsk politik möjliggöras. Nedan illustreras tabellen, som här är tom men som kommer presenteras i slutet av undersökningen för att illustrera om det skett en förändring mellan år 2015 och år 2021.

Tabell 3.1 Analysschema

Parti innan / Efter Brexit	Det skotska	Det brittiska	Det europeiska
Det etniska			
Det medborgerliga			
Vi och dem			

4. Resultat

Uppsatsens resultat följer ordningen för de fyra frågeställningarna gällande vilka skotska, brittiska och europeiska identitetsmarkörer partierna för fram innan och efter Brexit. Först kommer de presenteras vilka markörer SNP för fram innan Brexit, följt av vilka de för fram efter Brexit. Därefter kommer identitetsmarkörerna de Konservativa för fram innan Brexit presenteras, följt av vilka de för fram efter Brexit. Identitetsmarkörerna kommer kategoriseras efter analyschemats teman *Det etniska*, *Det medborgerliga* och *Vi och dem*. Avslutningsvis presenteras en jämförande analys för att illustrera om det skett en förändring över tid.

4.1 SNP innan Brexit

4.1.1 Det etniska

I partiets valmanifest från år 2016 för partiet endast fram skotska identitetsmarkörer inom den etniska kategorin. Under kapitlet *A Creative Scotland* (SNP, 2016, s.43) återfinns kulturella områden som berör Skottlands kulturella arv samt språken Gaeliska och Scots.

“We support the central role of Gaelic arts in engaging people with the language, and enhancing the relevance of the language to Scottish society.” (s.43)

Partiet lyfter fram det skotska kulturella arvet som något som formar människors erfarenheter av landet och hur de ämnar utveckla landets första politiska kulturella strategi-program som skall ge stöd till små och kreativa kulturverksamheter (SNP, 2016, s.43). När det kommer till aspekter som rör ett gemensamt nationellt organ lyfter partiet fram Skottlands landskap och natur där de argumenterar för fullt självbestämmande över skogsbrukskommissionen (SNP, 2016, s.26–28).

4.1.2 Det medborgerliga

Den mest påtagliga medborgerliga aspekten i partiets valmanifest från år 2016 är målet om självständighet. Här argumenterar partiet för hur de skall kunna bedriva sin politik på bästa möjliga sätt, och att det då är folket i Skottland som borde få ta besluten för landet (SNP, 2016, s.24). Samtidigt som partiet medger att de inte lyckades göra Skottland självständigt genom

folkomröstningen år 2014 har de lyckats överföra mer självbestämmande krafter i flertalet politiska områden till det skotska parlamentet. Framtida risker som kan påverka landets tillskrivs vara att Westminster fortfarande kontrollerar vissa politiska områden, som till exempel vissa skattesatser, och att detta i sin tur kan ha en negativ effekt på landets avkastning och statsinkomster (SNP, 2016, s.17). Alla dessa områden kan beskrivas som skotska identitetsmarkörer. Då en stor del av SNP:s identitet utgörs av opposition mot det brittiska, då detta går hand i hand med deras självständighetsambition, förekom inte många brittiska identitetsmarkörer i manifestet. Här lyfts det dock fram hur partiet tidigare motsatt sig förslag som lyfts fram av Westminster. Just detta är något som kontinuerligt förekommer när parlamentet i London nämns.

“While we remain part of the Westminster system SNP MPs will work to support the efforts of the Scottish Government and to protect Scotland from Tory cuts and ideological attacks on welfare, trade unions and public services.” (SNP, 2016, s.23)

När det kommer till det europeiska återfinns identitetsmarkörer som belyser hur EU är en union SNP vill vara del av, och deras förhoppningar om att folket i Skottland, och även hela Storbritannien, skall rösta för att fortsätta vara en del av denna (SNP, 2016, s.41).

4.1.3 Vi och dem

Vi är SNP och Skottland. När partiets mål beskrivs är det *vi* som i partiet SNP som åsyftas, vilket bland annat illustreras när det beskrivs att det är SNP:s jobb att stå upp för Skottland. *The people of Scotland*, är ett uttryck som återkommer kontinuerligt i manifestet, där det ofta betonas att det är folket i Skottland som borde få ta besluten för Skottland, vilket ofta refereras till som *our country* och *our nation* (SNP, 2016, s.5, 7, 23).

“In 2014 we held a referendum that inspired people across the country and created real debate over what kind of nation we want to be and how we want to be governed. That national conversation has changed Scotland for the better: we are more confident in our views, of our position in the world and more engaged in the government of our country.” (SNP, 2016, s.23)

När det gäller det europeiska kan detta tillskrivas som att falla under kategorin *vi* då partiet beskriver Skottlands plats i Europa som att vara en del av en familj av nationer och som betydelsefull för dem och för den skotska nationen.

“Scotland’s place in Europe matters to us as a nation and being part of a wider European family of nations has brought us benefits.” (SNP, 2016, s.41)

Dem är Westminster, regeringen i Storbritannien och de så kallade *UK-parties*, speciellt de Konservativa, som i manifestet ofta betecknas med det engelska namnet *Tories*. Dessa benämns explicit som *dem* i manifestet (SNP, 2016, s.4).

“The UK parties cut back on the promises they made before the referendum.” (SNP, 2016, s.4)

4.2 SNP efter Brexit

4.2.1 Det etniska

I partiets valmanifest från år 2021 lyfter partiet huvudsakligen fram skotska identitetsmarkörer inom den etniska kategorin. Kulturen beskrivs som en central del av vad som definierar Skottland som nation, och här utgör språket en essentiell del.

“We will also bring forward a new Scottish Languages Bill which takes further steps to support Gaelic, acts on the Scots language and recognises that Scotland is a multilingual society.” (SNP, 2021, s.66)

Partiet argumenterar även för fritt inträde till landets gallerier och museum (SNP, 2021, s.53–54, 65–66). När det kommer till ett gemensamt nationellt organ lyfter partiet markägande och instiftandet av en ny så kallad ”Land Reform Bill”, för att förbättra balansen mellan offentliga och privata intressen gällande markägande (SNP, 2021, s.40). Partiet redogör även för hur de ska arbeta för att restaurera och expandera det skotska skogsområdet kallat Scotland’s Rainforest, och kopplar även in behovet för detta till klimatkrisen (SNP, 2021, s.70). Här återfinns även etniska identitetsmarkörer inom den europeiska dimensionen. Det beskrivs bland annat hur partiet vill se ett samarbete med EU-regioner för att kultur- och handelslänkar med Skottlands europeiska grannar ska bestå långsiktigt. (SNP, 2021, s.53–54).

4.2.2 Det medborgerliga

När det kommer till medborgerliga identitetsmarkörer återfinns detta inom både den skotska, brittiska och den europeiska kategorin. Partiet beskriver hur landet går igenom två kriser, Brexit och Covid 19-pandemin. Partiet beskriver det skotska vaccinationsprogrammet som ett lyckat politiskt åstadkommande och lyfter det politiska mål de vill realisera efter den mest kritiska fasen av pandemin är över; en ny självständighetsomröstning (SNP, 2021, s.12, 45). Partiet argumenterar för hur de nu, efter att ha dragits ur EU mot sin vilja, bör få hålla en ny folkomröstning och belyser vad det skotska folket kommer få ut av självständighet.

“What you get with independence: Better government – governments people in Scotland vote for, not Westminster governments that we reject. Escape from Brexit. An equal partnership with our friends in the rest of the UK and Europe. Protection for our Scottish Parliament from a Westminster power grab.” (SNP, 2021, s.13)

Partiet klarlägger hur deras skattepolitik, där de som tjänar lite mer betalar lite mer, har lett till en rad fördelar för landets invånare, så som kostnadsfri universitetsundervisning, som inte är tillgängligt i resten av Storbritannien. Partiet lyfter även uttryckligen begreppet nationell identitet och redogör för hur Skottlands goda rykte globalt bygger på deras starka nationella identitet som omfattar en världskänd kultur och produkter (SNP, 2021, s.13, 47, 73). När det kommer till det brittiska handlar detta mer om referenser till perioder av kris och nederlag, samt förutspådda orosmoment och risker, där partiet talar bland annat om de nedskärningar som den brittiska regeringen genomfört de senaste åren. (SNP, 2021, s.12, 48).

När det kommer till europeiska identitetsmarkörer gör sig detta väldigt tydligt när partiet talar om olika EU-program de inte längre kommer kunna delta i på grund av Brexit. Partiet argumenterar för att om Skottland blir självständiga kan de även bli medlemmar av EU igen, och även återgå till EU:s gemensamma jordbrukspolitik, där de trots att de är en liten nation kan spela en stor roll tack vare sina naturtillgångar. Utbytes-programmet Erasmus nämns även där partiet beskriver fördelarna detta europeiska utbildningsprogram fört med sig, och understryker att de kommer arbeta för att Skottland skall fortsätta kunna inkluderas i programmet (SNP, 2021, s.55–56, 65).

4.2.3 Vi och dem

Vi är SNP, den skotska regeringen, Skottland och invånarna i Skottland. *The people of Scotland* nämns kontinuerligt genom manifestet, speciellt när det berör konstitutionella frågor rörande landets framtid, där självständighetsfrågan är högst påtaglig. Det diskuteras hur de ska föra diskussioner med den brittiska regeringen för att kunna genomföra en ny självständighetsomröstning (SNP, 2021, s.11–13). När partiet refererar till folket i Skottland understryker de att det inte spelar någon roll vart dessa ursprungligen kommer ifrån. Detta kan delvis hamna under den medborgerliga kategorin då den berör områden som medborgarskap, men då partiet tydligt beskriver hur dem ser på sig själva som land hamnar den här.

“Scotland is a welcoming and inclusive nation and we value everyone, no matter their birthplace, who has chosen to make Scotland their home and to live, work, study, raise their families and build their lives.” (SNP, 2021, s.72)

Vi är även europeiska, då Skottlands plats i Europa är högst påtagligt i manifestet. Det lyfts hur det skotska folket röstade för att stanna kvar i EU och partiet lyfter ett fram ett medlemskap i EU som det bästa för Skottland. De beskriver hur viktigt EU är för landet och hur de vill värna om sina relationer med resten av Europa, samt hur de ämnar att åter bli medlemmar så fort som möjligt.

“The people of Scotland voted decisively to remain within the European Union and we firmly believe that EU membership is the best option for Scotland. Brexit undoubtedly changes the way that Scotland engages with the EU, but it will not change the EU’s importance to Scotland, nor our commitment to rejoining the EU as soon as possible.” (SNP, 2021, s.72)

Dem är de Konservativa och den brittiska regeringen. Partiet beskriver hur den brittiska regeringen inte tar hänsyn till Skottlands unika omständigheter när det gäller immigrationsfrågor och hur de vill sätta press på den brittiska regeringen för att få dem att säga nej till handelsavtal som begränsar framgångar i utvecklingsländer (SNP, 2021, s.53, 73). Självständighetsfrågan och Brexit genomsyrar hela manifestet. Det beskrivs hur Skottlands framtid inte skall ligga i den brittiska regeringens händer samt hur de motsätter sig de Konservativas politik. Här beskrivs Storbritanniens utträde ur EU som *“Torie’s Brexit Betrayal”* (SNP, 2021, s.11, 57).

4.3 De Konservativa innan Brexit

4.3.1 Det etniska

Gällande det etniska återfinns endast identitetsmarkörer inom den skotska dimensionen. Partiet anger bland annat i sitt manifest från år 2016 hur de stödjer undervisning på gaeliska och att de vill se en utveckling inom detta område (De Konservativa, 2016, s.24). Vidare för partiet fram identitetsmarkörer som rör det nationella organet där de beskriver Skottland som det vackraste landet i världen. Den skotska naturen, landskapet och det kulturella arvet beskrivs som något omtalat världen över.

“Our arts and cultural heritage is renowned the world over and we should continue to showcase it through free access to museums and galleries.” (De Konservativa, 2016, s.45)

4.3.2 Det medborgerliga

I talet av Ruth Davidson i Bryssel år 2015 återfinns medborgerliga identitetsmarkörer inom den skotska dimensionen när den skotska politiska nutiden skall beskrivas. Davidson beskriver hur uppdelningen mellan politiska block har ändrats.

“The first question that now faces you in Scottish politics isn't whether you're left or right, authoritarian or libertarian. Is whether you're yes or no.” (Davidson, 2015)

I De Konservativas manifest från år 2016 redogör partiet för politiska mål och ambitioner, vilka grundar sig på att utgöra en stark opposition mot SNP, ett genomgående tema genom hela manifestet. Detta hamnar i den skotska dimensionen, då partiet menar att Skottland behöver en stark opposition för att kunna styras på bästa sätt och för att hålla regeringen till svars (De Konservativa, 2016, s.8). När det kommer till risker menar partiet att fullt självbestämmande över områden som inkomstskatt kan komma att försvåra ekonomin för skotska skattebetalare (De Konservativa, 2016, s.20). Partiet motsätter sig den skotska regeringen och argumenterar starkt för att skotska skattebetalare inte skall behöva betala mer i skatt än sina vänner och familj i resten av Storbritannien (De Konservativa, 2016, s.20, 39). Den mest essentiella identitetsmarkören inom den brittiska dimensionen som genomsyrar manifestet är dock uppehållandet av unionen Storbritannien och oppositionen mot självständighet (De Konservativa, 2016, s.17). I talet i Bryssel i december år 2015 adresserar Ruth Davidson den europeiska frågan tydligt. Här fastställer hon att denna folkomröstning, till skillnad från den

skotska självständighetsomröstningen år 2014, inte handlar om nationell identitet, utan att det kan beskrivas som en kostnadsintäkttanalys. När det kommer till en gemensam politisk historia hävdar Davidson att EU har ändrats avsevärt sedan Storbritannien gick med år 1973 och att unionen måste rikta om sitt fokus, vilket Storbritannien kan hjälpa till med.

“Yes, the EU can change and improve. And yes, we in Britain can help it to change and improve.”
(Davidson, 2015)

När det kommer till en gemensam politisk nutid lyfter Davidson de ekonomiska fördelar medlemskapet i EU för med sig och redogör för hur 350 000 skotska jobb delvis är beroende av handel med EU, och argumenterar för att fortsätta vara del av EU, men att vissa saker behöver ändras.

4.3.3 Vi och dem

Vi är de Konservativa, de så kallade pro-UK-partierna, Storbritannien och Skottland. När partiet talar om Skottland beskrivs detta som *our country*, där de beskriver hur de skall kämpa för att vara den opposition *vårt land*, Skottland, behöver (De Konservativa, 2016, s3). I valmanifestet beskrivs det även hur *vi*, som syftar på de Konservativa åtar sig uppdraget att försäkra att Skottland får den regering som de vill ha. Partiet beskriver även hur *vi*, de Konservativa starkt kommer motsätta sig SNP om dessa försöker få till en ny självständighetomröstning, oavsett resultatet av den kommande folkomröstningen om medlemskap i EU (De Konservativa, 2016, s.7, 8). *Vi*, som åsyftar pro-UK-partierna berörs när det beskrivs att av alla dessa partier, så är de Konservativa i Skottland 100 % bakom Skottlands plats i Storbritannien, vilket också är något som är återkommande i manifestet.

“As a result of the SNP’s proposals, we will commit at this election to redouble our efforts to protect our place in The United Kingdom and ensure the country does not have to undergo a re-run of the referendum of 2014.” (De Konservativa 2016, s.7)

När det kommer till det europeiska så har detta tolkats som *vi* då Davidson argumenterar för att fortsätta vara en del av EU, men att det måste reformeras. I talet i Bryssel förklarar Davidson hur *vi* inte får glömma de ekonomiska fördelar *vi* får genom att vara en del av EU och att det ligger i Storbritanniens nationella intresse skall fortsätta vara en del av EU.

“So for my part, I will be backing our national interest and urging Britain to stay within a reformed EU. I believe and I campaigned for Scotland to stay part of a wider union. And I believe Britain should stay part of a wider union too.” (Davidson, 2015)

Dem är SNP, Labour, Liberal Democrats och den skotska regeringen. Innehållet i valmanifestet beskrivs inte som vallöften, utan som ett oppositionsprogram mot SNP och den skotska regeringen (De Konservativa, 2016, s.9–10). Partierna Labour och Liberal Democrats beskrivs som inkapabla att utgöra en stark opposition mot SNP, då partierna tillåter medlemmar att kampanja för självständighet, samt att det sistnämnda partiet är för litet för att kunna utgöra en stark opposition (De Konservativa, 2016, s.6, 8)

4.4 De Konservativa efter Brexit

4.4.1 Det etniska

Etniska identitetsmarkörer återfinns endast inom den skotska dimensionen. Partiet belyser bland annat Skottlands kulturella identitet.

“Scotland has a strong cultural identity which benefits all of our citizens and attracts visitors from around the world.” (s.25)

Det gaeliska språket beskrivs som en av landets största kulturella tillgångar och som något de vill fortsätta stötta. Partiet redogör även för hur de genom en kulturfond ämnar hjälpa konsertlokaler och besöksplatser för kulturella arv efter pandemin (De Konservativa, 2021, s.25–26). När det kommer till identitetsmarkörer rörande ett nationellt organ tas Skottlands natur, miljö och landskap upp som ännu en av landets största tillgångar, och beskrivs även det som något som partiet vill arbeta hårt för att bevara (De Konservativa, 2021, s. 41–42).

4.4.2 Det medborgerliga

När det kommer till medborgerliga identitetsmarkörer inom den skotska kategorin innehåller manifestet flertalet referenser till perioder av kris, den politiska nutiden samt politiska mål som avser hanteringen av Covid 19-pandemin. Partiet understryker att arbeta med, snarare än emot

den brittiska regeringen och Skottlands största prioritet bör vara återhämtning efter pandemin, och inte en ny självständighetsomröstning, vilket genomsyrar stora delar av manifestet (De Konservativa, 2021, s.3, 55). Partiet tar även upp COP26, Förenta Nationernas klimatkonferens, som skall hållas i Glasgow senare samma år och fastslår hur detta tillfälle bör användas för att uppvisa landets miljöpolitiska åstadkommande. Vidare argumenterar partiet också för hur de vill säkerställa att skotska skattebetalare inte betalar mer skatt än något annat land inom Storbritannien (De Konservativa, 2021, s.15, 17).

Storbritannien och det brittiska är påtagligt genom hela manifestet. När partiet talar om det skotska är argumenten de framför ofta underbyggda av referenser till det brittiska och politiken i Westminster. När utmaningarna pandemin bar med sig återges beskriver partiet samarbetet mellan den skotska och brittiska regeringen som ett politiskt åstadkommande.

“We will deliver a distinctive ‘Scottish approach’ to social security underpinned by the broad shoulders of the UK welfare state.” (De Konservativa, 2021, s.49)

Partiet lägger även upp förslag på att, i tillägg till Skottlands internationella export, stärka handeln med resten av Storbritannien (De Konservativa, 2021, s.10–13). När det kommer till europeiska identitetsmarkörer talar partiet om Storbritanniens utträde ur EU och hur detta har inneburit utmaningar, men också möjligheter för Skottland, och hur landet nu måste göra det bästa av situationen.

“Scotland has a wealth of iconic national products and to make a success of leaving the EU, we need to promote those products to new markets.” (De Konservativa, 2021, s.11)

4.4.3 Vi och dem

I den skotska kategorin är *vi* de Konservativa och Skottland. Partiet berättar om hur de Konservativa är de enda som hålla landet enat efter pandemin. Det går att läsa hur *vi* som det största oppositionspartiet kan stoppa en ny självständighetsomröstning och hur *vi* som land skulle splittras av en ny självständighetsomröstning.

“It would divide our country, set the Scottish Government against the UK Government, and divide our communities, turning friends and family against one another, just when we all need to pull together to rebuild.” (De Konservativa, 2021, s.5)

Dem är SNP och den skotska regeringen. Det skildras hur *dem* endast är ett parti för dem som röstade ja i självständighetsomröstningen, och att *dem* inte är ett parti för hela Skottland (De Konservativa, 2021, s.3, 5, 21). Inom den brittiska kategorin är *vi* brittiska och pro-UK. I talet av Ruth Davidson från år 2018 understryker partiledaren vikten av att hålla ihop Storbritannien.

“But let us never lose sight of the fact that the union that is most important to us is our own. That union of Scotland, England, Wales and Northern Ireland.” (Davidson, 2018)

I de Konservativas valmanifest från år 2021 inom områden som rör hälso- och sjukvården beskriver partiet NHS, den statliga myndigheten som ansvarar för sjukvården inom den offentliga sektorn i Storbritannien, som en institution som är central för partiets brittiska värderingar. Partiet uppmanar även pro-UK-väljare att sluta upp bakom de Konservativa och stoppa SNP från att få en majoritet i det kommande valet (De Konservativa, 2021, s.31, 55). *Dem* påträffas inte inom den brittiska kategorin. Inom den europeiska kategorin beskrivs EU som *dem*. Det beskrivs som något *vi* har lämnat. Brexit beskrivs som något som till en början medförde svårigheter, men att möjligheterna det också innebar kvarstår (De Konservativa, 2021, s.46).

4.5 Jämförande analys

Tabell 4.5.1 visar en jämförande analys för att illustrera förändringen över tid i användandet av nationell identitet hos de två partierna. I tabellen kan vi se att de har skett förändringar hos partierna, men på olika sätt inom olika teman. Detta kommer illustreras utifrån analysens teman *Det etniska*, *Det medborgerliga* och *Vi och dem*, för att jämföra vilka identitetsmarkörer som fördes fram innan och efter Brexit. Först kommer SNP presenteras och därefter de Konservativa. Efter tabellen följer en ingående analys av resultatet.

Tabell 4.1 Jämförande analys av SNP före och efter Brexit och De Konservativa före och efter Brexit

	Det skotska	Det brittiska	Det europeiska
SNP innan Brexit Det etniska	Gaeliska och Scots bör främjas. Vår kultur och vårt arv formar våra upplevelser. Mer självbestämmande över skogsbruk.	<i>Det brittiska</i> påträffas inte.	<i>Det europeiska</i> påträffas inte.
SNP efter Brexit Det etniska	Skottland är ett flerspråkigt samhälle. Gaeliska och Scots måste främjas. Fritt inträde till gallerier och museum. Stöd för det skotska skogsområdet	<i>Det brittiska</i> påträffas inte.	Samarbete med EU gällande kulturlänkar. Kulturella länkar med våra europeiska grannar.
SNP innan Brexit Det medborgerliga	Risk att inte bestämma över regler om inkomstskatt. Mer politiska krafter till det skotska parlamentet. Mål om självständighet.	Arbete av representanter i Westminster för att skydda Skottland mot ideologiska attacker.	Om vi dras ur EU mot vår vilja är det ett skäl för ny självständighetsomröstning Hopp om att Skottland och Storbritannien röstar för att stanna kvar i EU.
SNP efter Brexit Det medborgerliga	Ett lyckat skotskt vaccinationsprogram. Högre inkomstskatt. Självständighetsomröstning för att fly Brexit och en regering vi inte röstat fram.	Risk för fortsatt åtstramning från Westminster.	Nytt medlemskap i EU efter att Skottland blivit självständigt. Vill fortsätta med Erasmus. Brexit har gjort skada. Behöver tillgång den gemensamma marknaden.
SNP innan Brexit Vi och dem	<i>Vi</i> är SNP, Skottland och invånarna i Skottland. <i>Dem</i> är de Konservativa.	<i>Vi</i> påträffas inte. <i>Dem</i> är Westminster, den brittiska regeringen, de brittiska partierna och de Konservativa.	<i>Vi</i> är den europeiska familjen av nationer. <i>Dem</i> påträffas inte.
SNP efter Brexit Vi och dem	<i>Vi</i> är SNP, den skotska regeringen, Skottland och invånarna i Skottland. <i>Dem</i> är de Konservativa.	<i>Vi</i> påträffas inte. <i>Dem</i> är den brittiska regeringen och de Konservativa.	<i>Vi</i> är europeiska och vill vara en del av EU igen. <i>Dem</i> påträffas inte.

<p>De Konservativa innan Brexit Det etniska</p>	<p>Utveckling av Gaelisk undervisning.</p> <p>Skottland är världens vackraste land.</p> <p>Fritt inträde till museum och fler nationalparker.</p>	<p><i>Det brittiska påträffas inte.</i></p>	<p><i>Det europeiska påträffas inte.</i></p>
<p>De Konservativa efter Brexit Det etniska</p>	<p>En stark kulturell identitet och gaeliska är en kulturell tillgång.</p> <p>Vår natur är en av våra största tillgångar.</p> <p>Skydd för det skotska skogsområdet och utbyggnad av nationalparker.</p>	<p><i>Det brittiska påträffas inte.</i></p>	<p><i>Det europeiska påträffas inte.</i></p>
<p>De Konservativa innan Brexit Det medborgerliga</p>	<p>Nej till en ny självständighetsomröstning.</p> <p>Risk med självbestämmande över inkomstskatt.</p> <p>Skotsk politik är nu mer ja-nej hellre än höger-vänster.</p>	<p>Skottland ska inte betala mer skatt än resten av Storbritannien.</p> <p>Brittisk lagstiftning har hjälpt Skottland.</p> <p>Emot skotsk självständighet, positiva till Storbritannien.</p> <p>EU kan förbättras och vi i Storbritannien kan hjälpa till.</p>	<p>EU har ändrats och måste fokusera på att främja ekonomisk konkurrenskraft.</p> <p>350 000 skotska jobb är delvis beroende av handel med EU.</p> <p>Det handlar inte om nationell identitet. Det är en kostnadsintäktnalys.</p>
<p>De Konservativa efter Brexit Det medborgerliga</p>	<p>Ej högre skatt för skotska skattebetalare.</p> <p>Fokus på att återuppbygga efter pandemin.</p> <p>Nej till en ny självständighetsomröstning.</p>	<p>Arbeta med och inte emot den brittiska regeringen.</p> <p>Samarbete mellan den skotska och brittiska regeringen under pandemin.</p> <p>Handel inom Storbritannien.</p>	<p>Att lämna EU har inneburit utmaningar och möjligheter.</p> <p>Göra det bästa av Brexit.</p>
<p>De Konservativa innan Brexit Vi och dem</p>	<p>Vi är de Konservativa, pro-UK-partierna och Skottland. <i>Dem</i> är SNP, Labour, Liberal Democrats och den skotska regeringen.</p>	<p>Vi är Storbritannien. <i>Dem</i> påträffas inte.</p>	<p>Vi vill vara en del av ett reformerat EU. <i>Dem</i> påträffas inte.</p>
<p>De Konservativa efter Brexit Vi och dem</p>	<p>Vi är de Konservativa och Skottland. <i>Dem</i> är SNP och den skotska regeringen.</p>	<p>Vi är brittiska. <i>Dem</i> påträffas inte.</p>	<p>Vi påträffas inte. <i>Dem</i> är EU.</p>

Källa: SNP:s valmanifest från år 2016 och år 2021, De Konservativas valmanifest från år 2016 och år 2021, talen av Ruth Davidson från år 2015 och år 2018.

I tabellen ser vi att det hos SNP inte råder någon markant skillnad mellan de etniska identitetsmarkörerna inom den skotska dimensionen före respektive efter Brexit. Det som går att utläsa är att landets naturliga tillgångar tar en större plats i retoriken efter Brexit. Inom den brittiska dimensionen framkommer inga etniska identitetsmarkörer vare sig före eller efter Brexit. Inom den europeiska dimensionen förekommer inga etniska identitetsmarkörer innan Brexit, vilket det dock gör efter Brexit. Här understryker partiet vikten av ett samarbete med EU för att bevara kultur- och handelslänkar mellan Skottland och Europa. När det kommer till medborgerliga identitetsmarkörer inom den skotska dimensionen råder det vissa skillnader, där fokus på Skottlands åtgärder under av Covid 19-pandemin, där ibland vaccinationsprogrammet nämns som en framgång, utgör en essentiell del av retoriken efter Brexit. Utöver det är fokuset kring målet med mer självbestämmande krafter och självständighet centralt både innan och efter Brexit. En påtaglig skillnad här är dock att detta får mer tyngd efter Brexit då partiet lyfter fram självständighet för att fly Brexit. Även frågor rörande skatt framkommer både före och efter Brexit. Den brittiska dimensionen är inte lika omfattande som den skotska. Här klarläggs mest risker där man innan Brexit talar om att SNP:s representanter i Westminster arbetar för att skydda Skottland mot ideologiska attacker och efter Brexit talar man om risker för fortsatta åtstramningar från Westminster.

Inom den europeiska dimensionen innan Brexit belyser partiet hoppet om att Skottland och Storbritannien skall rösta för att stanna kvar i EU och understryker även att skulle de dras ur EU mot sin vilja så utgör det skäl nog för en ny självständighetsomröstning. Här syns en tydlig skillnad efter Brexit då det europeiska tar mer plats. Här understryker partiet, i tillägg till målet om självständighet, även ett nytt medlemskap i EU. De understryker hur de vill fortsätta vara en del av EU:s utbildningsprogram Erasmus, att Brexit skadat Skottland och att de behöver tillgång till den gemensamma marknaden. I kategorin *Vi och dem* inom den skotska dimensionen är *Vi* SNP, den skotska regeringen, Skottland och invånarna i Skottland. *Dem* är de Konservativa. Här råder det ingen skillnad före respektive efter Brexit. Inom den brittiska dimensionen påträffas inte *Vi* vare sig före eller efter Brexit. *Dem* är den brittiska regeringen och de Konservativa, både före och efter Brexit. Innan Brexit understryker partiet dock mer specifikt fler kategorier inom den politiska brittiska dimensionen, så som Westminster och de brittiska partierna. Inom den europeiska dimensionen påträffas inte *Dem* vare sig före eller efter Brexit. Det har dock skett en liten ändring i hur man talar om det europeiska. Innan Brexit talar

man om *Vi* som den europeiska familjen av nationer, och efter Brexit är *Vi* europeiska och vill vara en del av EU igen.

Gällande de Konservativa kan vi se att de etniska identitetsmarkörerna både före och efter Brexit belyser vikten det Gaeliska språket, där man innan Brexit argumenterar för en utveckling för den gaeliska undervisning och hur man efter Brexit talar om det som en kulturell tillgång när landets starka kulturella identitet lyfts fram. Skottlands natur lyfts fram både före och efter Brexit där man innan Brexit beskriver Skottland som världens vackraste land och lyfter fram mål om fler nationalparker. Fritt inträde till museum är något som lyfts innan Brexit medan naturen tar större plats efter Brexit, där detta lyfts som en av landets största tillgångar. Man belyser skyddet för den skotska regnskogen och återigen lyfts även utbyggnad av nationalparker. Etniska identitetsmarkörer återfinns inte inom den brittiska eller europeiska kategorin, varken före eller efter Brexit.

När det kommer till medborgerliga identitetsmarkörer inom den skotska dimensionen syns en tydlig kontrast till SNP gällande retoriken kring skatt och en ny självständighetsomröstning. Både innan och efter Brexit motsätter sig partiet självständighet och innan Brexit beskriver de självbestämmande över inkomstskatt som en risk, och efter Brexit motsätter sig de högre skatt för den skotska befolkningen jämfört med resten av Storbritannien. Innan Brexit beskriver partiet den skotska politiken som något som delas upp i fält i form om man röstade ja eller nej till självständighet, hellre än om man röstar höger eller vänster. Efter Brexit redogör partiet för mål med att återbygga det skotska samhället efter Covid 19-pandemin. Inom den brittiska dimensionen innan Brexit belyser man här även skatten och partiet argumenterar för att Skottland inte ska betala mer än resten av Storbritannien och att brittisk lagstiftning hjälpt Skottland. Självständighetsfrågan blir även tydlig inom denna dimension då partiet beskriver Storbritannien som en union de vill tillhöra och även hur Storbritannien kan hjälpa EU att förbättras. Identitetsmarkörerna efter Brexit är inte så annorlunda jämfört med innan. Partiet lyfter fortfarande upp Storbritannien som union som något positivt och argumenterar för att Skottland borde arbeta med hellre än emot den brittiska regeringen och krediterar samarbetet mellan den skotska och brittiska regeringen under Covid 19-pandemin som anledningen till framgångarna med hanteringen. Partiet understryker även vikten av Skottlands handel med resten av Storbritannien och argumenterar för detta är något de vill främja. Inom den europeiska

dimensionen innan Brexit belyser partiet hur folkomröstningen om medlemskap i EU inte handlar om nationell identitet på samma sätt som självständighetsomröstningen år 2014 gjorde, utan att detta kan beskrivas som en kostnadsintäktanalys. Partiet understryker härefter att en stor del skotska jobb och skotsk export är beroende av EU och belyser de ekonomiska fördelarna Skottland får genom att vara en del av EU. Man talar även om hur EU har ändrats och måste fokusera på att främja ekonomisk konkurrenskraft. Partiet fastslår att Brexit inneburit utmaningar och möjligheter och att alla måste göra det bästa av Brexit.

I kategorin *Vi och dem* inom den skotska dimensionen innan Brexit är *Vi* de Konservativa, pro-UK-partierna och Skottland. *Dem* är SNP, Labour, Liberal Democrats och den skotska regeringen. Skillnaden efter Brexit är inte markant, annat än att det är mer fokuserat till färre kategorier där *Vi* är de Konservativa och Skottland. *Dem* är SNP och den skotska regeringen. Inom den brittiska dimensionen innan Brexit är *Vi* Storbritannien och *Dem* påträffas inte. Detsamma gäller efter Brexit då *Vi* är brittiska och *Dem* påträffas inte. En tydlig förändring påträffas inom den europeiska dimensionen där *Vi* innan Brexit ville vara en del av ett reformerat EU och *dem* påträffades inte. Efter Brexit är *Dem* EU och *Vi* påträffas inte.

5. Slutsatser

Syftet med denna uppsats har varit att undersöka hur SNP och de Konservativa använder sig av begreppet nationell identitet före och efter Storbritanniens utträde ur EU. Detta har undersökts utifrån frågeställningar gällande vilka skotska, brittiska och europeiska identitetsmarkörer respektive parti för fram innan och efter Brexit. I resultatet besvarades alla frågeställningar utifrån tre teman för identitetsmarkörer; det etniska, det medborgerliga och vi-och-dem. I den efterföljande jämförande analysen gick det att fastslå att förändring över tid har ägt rum, om än på olika sätt för de olika partierna. Retoriken hos SNP kring det skotska och det brittiska, både inom den etniska, medborgerliga och vi-och-dem-kategorin, hade inte förändrats markant före respektive efter Brexit. Gällande politiskt åstadkommande och mål inom den medborgerliga kategorin så var hanteringen av Covid 19-pandemin en aspekt som av förklarliga skäl inte var närvarande innan Brexit. Det var även tydligt efter Brexit att partiet inte hade övergett frågan om skotsk självständighet. Dock adresserades den något annorlunda då partiet argumenterade extra kraftigt för en ny självständighetsomröstning till följd av att de blivit utdragna ur EU. Vad som även är intressant är att det europeiska är mer framträdande hos SNP efter Brexit och identitetsmarkörer påträffas även inom den etniska kategorin, vilket det inte gjorde innan Brexit.

Hos de Konservativa gick det att urskilja liknande resultat som hos SNP inom den skotska dimensionen, i form av att det inte skett några markanta förändringar gällande hur man talar om det skotska före och efter Brexit. Dock belyser de Konservativa politiskt åstadkommande inom den medborgerliga kategorin annorlunda än SNP gällande hanteringen av Covid 19-pandemin, där framgångarna med hanteringen tillskrivs Westminster, och således hamnar under den brittiska kategorin och inte den skotska. Sålunda kan man konstatera att för de Konservativa så existerar sällan det skotska utan det brittisk. De lyfter fram det brittiska mer än SNP, vilket även blir tydligt inom den europeiska dimensionen, där det europeiska heller inte existerar utan det brittiska. Innan Brexit talar man om hur Storbritannien kan hjälpa EU att förbättras. Man talar även om fördelarna ett medlemskap i EU bär med sig, och hur man vill fortsätta vara en del av en union som gagnar invånarna i Skottland, men att EU måste reformeras. Efter Brexit talar man om att göra det bästa av Brexit och att utträdet inneburit utmaningar såväl som möjligheter, och det europeiska blir *Dem* inom Vi-och-dem kategorin, vilket skiljer sig från innan Brexit.

Sammanfattningsvis går det att fastslå att retoriken hos SNP inte rör sig så mycket i den brittiska dimensionen som den skotska. När det brittiska lyfts handlar det ofta om medborgerliga markörer gällande risker och perioder av nederlag och kris. Det europeiska lyfts på ett positivt sätt både innan och efter Brexit, men betonas mer efter Brexit. När de Konservativa talar om det brittiska lyfter de ofta medborgerliga identitetsmarkörer som politiskt åstadkommande, perioder av välstånd och framtida politiska mål. Det europeiska återfinns endast inom den medborgerliga kategorin hos de Konservativa, och byter plats efter Brexit från *Vi* till *Dem* inom Vi-och-dem kategorin.

Vad som är intressant, och som påträffats hos båda partierna, är att den nationella identiteten är mer medborgerlig än etnisk. Etniska identitetsmarkörer inom den brittiska dimensionen påträffas inte hos SNP eller de Konservativa, varken före eller efter Brexit. När det kommer till det etniska är det enbart skotska markörer som påträffas hos de båda partierna, med undantag för några markörer inom den europeiska dimensionen hos SNP efter Brexit. Detta går hand i hand med McCrone och Paterson's (2002, s.55) argument om att den nationella rörelsen i Skottland är mer medborgerlig än etnisk och är centrerad kring frågor som rör statens politiska institutioner och medborgarskap. Just medborgarskap är en aspekt som är närvarande hos båda partierna, även om den är mer framträdande hos SNP. Frågan om Skottland skall vara en självständig nation, eller fortsätta vara en del av Storbritannien är en central del av den politiska retoriken i Skottland. Lika mycket som politiskt ideologiska skillnader gällande områden som skatt är de två partierna i tydlig opposition till varandra i frågan om självstyre. I sitt tal från 2015 argumenterade Ruth Davidson (Davidsson, 2015) att den skotska politiken nu inte handlade om man som väjare röstar vänster eller höger, utan om man röstar ja eller nej till självständighet. Detta för oss tillbaka till argumentet av Fukuyama (2018, s.5, 7) som menade att politik idag inte längre enbart definieras av ideologi och ekonomisk politik längs en högervänster-skala, utan att fler och fler områden inom partipolitiken i moderna stater kommit att definieras av identitet.

Det går alltså att fastställa att tillhörigheten till en stat är en viktig del av den politiska retoriken i Skottland, och denna debatt har påverkats av Brexit, där identiteten hos SNP fått fler europeiska inslag efter Brexit, medan de Konservativa understryker att den union som spelar

roll är den mellan Skottland och England. Det bör dock understrykas att när de båda partierna pratar om det europeiska är det till största del relationen till EU som adresseras, och inte specifikt Europa. Detta ger även stöd för teorin denna studie förankrat sig i, då Wodak (2009, s.287) menade att nationella identiteter är dynamiska och sårbara och att de formas av flera faktorer och kan ändras över tid. I undersökningen har vi sett att både de skotska, brittiska och europeiska identitetsmarkörerna till viss del ändrats efter Brexit. En stor händelse som Brexit kan med andra ord påverka användandet av identitetsmarkörer, både på regional, nationell och övernationell nivå. Även Henderson och McEwen (2005, s.175) har argumenterat för att nationell identitet är ett fenomen som inte är något individer bär med sig från födseln, utan att det formas genom sociala och politiska diskurser och att identiteter således kan konstrueras och transformeras över tid till följd av olika händelser, vilket är precis det vi sett i den här undersökningen. Således kan det konstateras att teorin är användbar för att studera hur samhällseliga förändringar påverkar identitetskonstruktioner över tid. Detta gäller också stora händelser på övernationell nivå, där forskningen varit mer begränsad. Således kan det fastslås att verktygen som använts för den här studien har fungerat och skulle kunna användas för att göra liknande undersökningar i framtiden.

Vad som dock är viktigt att understryka är möjligheten att generalisera. Även om använd teori och metod kan appliceras på liknande studier i framtiden betyder inte det att resultatet är generaliserbart och således kommer bli det samma i framtida studier, då nationell identitet är komplext och det finns flera aspekter att begrunda. Som vi sett i tidigare forskning har variation förekommit i den brittiska kontexten gällande nationella rörelser i Wales och Nordirland, där *Plaid Cymru* driver frågan om självständighet, och *Sinn Féin* frågan om återförening med Irland. Därför, som förslag till framtida forskning, skulle det vara intressant att utföra en studie av nationell identitet och hur denna formats av Brexit där man gör en jämförelse mellan partier Skottland och Wales eller Nordirland. Det skulle även vara möjligt att göra en studie på mer lokal nivå för att undersöka hur ställningstaganden skiljer sig mellan olika politiker inom olika geografiska områden i Skottland, eller Wales, inom samma parti.

Referenser

Bache, I., Bulmer, S., George, S., & Parker, O. (2019). *'Brexit' 2019 Supplement to Politics in the European Union*. Fourth edition. Oxford: Oxford University Press.

Béland, D., & Lecours, A. (2021). Nationalism and the politics of austerity: Comparing Catalonia, Scotland, and Québec. *National Identities*, 23(1), 41-57.

<https://doi.org/10.1080/14608944.2019.1660312>

Bond, R. (2015). National Identities and the 2014 Independence Referendum in Scotland, *Sociological Research Online*, 20 (4), 11. DOI: 10.5153/sro.3797

Boréus, K., & Bergström, G. (2018). *Textens mening och makt: metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. Fjärde upplagan. Lund: Studentlitteratur.

Brooks, L. (2015) Pro-EU campaign must be positive, says Scottish Tory leader. *The Guardian*. Hämtad 2022-12-28, <https://www.theguardian.com/politics/2015/sep/22/pro-eu-campaign-positive-scottish-tory-ruth-davidson>

Cairney, P., & McGarvey, N. (2013). *Scottish politics*. Bloomsbury Publishing.

Cameron, E. (2016) "Unionism and Nationalism", i D. McTavish (Red.). *Politics in Scotland*. (s.6-23). London: Taylor & Francis Group.

Cetrà, D., & Brown Swan, C. (2022). Speaking for 'our precious Union': Unionist claims in the time of Brexit, 2016-20. *Territory, Politics, Governance*, 10(5), 646-660.

<https://doi.org/10.1080/21622671.2021.1943510>

Czarniawska, B. (2014). *Ute på fältet, inne vid skrivbordet*. Första upplagan. Lund: Studentlitteratur.

Davidson, R. (2015, 24 september). *Speech: Davidson on Britain's EU Referendum* [Videofil]. Hämtad från

<https://www.youtube.com/watch?v=kmpjUM8Xq8w>

Davidson, R. (2018, 5 oktober). *Ruth Davidson, Leader of the Scottish Conservatives & Unionists - Conservative Party Conference 2018* [Videofil]. Hämtad från

<https://www.youtube.com/watch?v=I1dpxsBf5cU>

De Konservativa, 2016, *The Scottish Conservative and Unionist Party Manifesto 2016*. The Scottish Conservative and Unionist Party.

https://issuu.com/conservativeparty/docs/scottish-conservative-manifesto_201

De Konservativa, 2021, *The Scottish Conservative and Unionist Party Manifesto 2021*. The Scottish Conservative and Unionist Party.

[https://www.scottishconservatives.com/wp-](https://www.scottishconservatives.com/wp-content/uploads/2021/08/DIGITAL_MSP2021_Manifesto_Scotland.pdf)

[content/uploads/2021/08/DIGITAL_MSP2021_Manifesto_Scotland.pdf](https://www.scottishconservatives.com/wp-content/uploads/2021/08/DIGITAL_MSP2021_Manifesto_Scotland.pdf)

Dodds, A., & Seawright, D. (2014). The politics of identity: Scottish nationalism. i M. O'Neill (Red.) *Devolution and British Politics* (s. 90–112). Routledge.

Fukuyama, F. (2018). Why National Identity Matters. *Journal of Democracy*, 29(4), 5-15. DOI:10.1353/jod.2018.0058

Guibernau, M. (2006). National identity, devolution and secession in Canada, Britain and Spain. *Nations and Nationalism*, 12(1), 51-76. <https://doi-org.ezproxy.ub.gu.se/10.1111/j.1469-8129.2005.00230.x>

Harvey, M. (2020) "Devolution" i M. Keating (Red.) *The Oxford Handbook of Scottish Politics* (s. 370–385). Oxford Handbooks. <https://doi-org.ezproxy.ub.gu.se/10.1093/oxfordhb/9780198825098.013.19>

Henderson, A., & McEwen, N. (2005). Do Shared Values Underpin National Identity? Examining the Role of Values in National Identity in Canada and the United Kingdom. *National Identities*, 7(2), 173-191. DOI: 10.1080/14608940500144286

Howarth, D., Norval, A., & Stavrakakis, Y. (2000). *Discourse theory and political analysis: Identities, hegemonies and social change*. Manchester: Manchester University Press.

Johns, R. & Mitchell, J. (2016). *Takeover: The Extraordinary Rise of the SNP*. London: Biteback Publishing.

Lewin-Epstein, N., & Levanon, A. (2005). National identity and xenophobia in an ethnically divided society. *International Journal on Multicultural Societies*, 7(2), 90-118.

Martí, D., & Cetrà, D. (2016). The 2015 Catalan election: a de facto referendum on independence? *Regional & federal studies*, 26(1), 107-119. <https://doi.org/10.1111/j.1469-8129.2010.00432.x>

Martínez-Herrera, E., & Miley, T. (2010). The constitution and the politics of national identity in Spain. *Nations and Nationalism*, 16(1), 6-30. <https://doi.org/10.1111/j.1469-8129.2010.00432.x>

Masseti, E. (2018). Left-wing regionalist populism in the ‘Celtic’ peripheries: Plaid Cymru and the Scottish National Party’s anti-austerity challenge against the British elites. *Comp Eur Polit* 16, 937–953. <https://doi.org/10.1057/s41295-018-0136-z>

McCrone, D. and Paterson, L. (2002). The Conundrum of Scottish Independence, *Scottish Affairs*, 40(1), pp. 54-75.

McEwen, N. (2017) “Brexit and Scotland: Between two unions”. *British Politics*, 13(1): 65-78. DOI:10.1057/s41293-017-0066-4

McGlynn, C., Tonge, J., & McAuley, J. (2014). The Party Politics of Post-Devolution Identity in Northern Ireland. *British Journal of Politics & International Relations*, 16(2), 273-290.

<https://doi-org.ezproxy.ub.gu.se/10.1111/j.1467-856X.2012.00528.x>

Mitchell, J., & Henderson, A. (2020) “Elections and Electoral Systems”, i M. Keating (Red.) *The Oxford Handbook of Scottish Politics* (s. 202–219). Oxford Handbooks.

Pattie, C., & Johnston, R. (2017). Sticking to the Union? Nationalism, inequality and political disaffection and the geography of Scotland’s 2014 independence referendum, *Regional & Federal Studies*, 27(1), 83-96. <https://doi.org/10.1080/13597566.2016.1251907>

Scholes, A., & Curtice, J. (2020). The changing role of identity and values in Scotland’s politics. *What Scotland Thinks*. Tillgänglig: https://whatscotlandthinks.org/wp-content/uploads/2021/04/WST_The-Changing-Role-of-Identity-and-Values-in-Scotlands-Politics_v2.pdf

Simpkins, F. (2021). “Brexit, sovereignty and Conservative unionism in Scotland”. *Observatoire De La Société Britannique*, (27): 247-265. <https://doi.org/10.4000/osb.5500>

SNP, 2016, *SNP Manifesto 2016*. Scottish National Party.

https://d3n8a8pro7vhmx.cloudfront.net/thesnp/pages/5540/attachments/original/1461753756/SNP_Manifesto2016-accessible.pdf?1461753756

SNP, 2021, *SNP Manifesto 2021*. Scottish National Party.

https://issuu.com/hinksbrandwise/docs/04_15_snp_manifesto_2021_a4_document?mode=window

Sobolewska, M., & Ford, R. (2020). *Brexitland: Identity, Diversity and the Reshaping of British Politics*. Cambridge: Cambridge University Press.

Soule, D., Leith, M., & Steven, M. (2012). Scottish devolution and national identity. *National Identities*, 14(1), 1-10. <https://doi-org.ezproxy.ub.gu.se/10.1080/14608944.2012.657085>

Steven, M., Gareth, O., & Baston, L. (2012). The Conservative Party and devolved national identities: Scotland and Wales compared, *National Identities*, 14(1), 71-81.

<https://doi.org/10.1080/14608944.2012.657086>

Thiec, A. (2021). “The Impact of Brexit on the SNP’s narrative of independence”.

Observatoire De La Société Britannique, (26): 103–126. <https://doi.org/10.4000/osb.5057>

Thompson, M. (2019). “Brexit, Scotland, and the continuing divergence of politics”. *The Midwest Quarterly (Pittsburg)*, 60(2): 141-159. Tillgänglig:

<https://www.proquest.com/scholarly-journals/brexit-scotland-continuing-divergence-politics/docview/2171586895/se-2>

Whigham, S. (2019). Nationalism, party political discourse and Scottish independence: Comparing discursive visions of Scotland's constitutional status. *Nations and Nationalism*, 25(4), 1212-1237. <https://doi.org/10.1111/nana.12535>

Wodak, R. (2009). *Discursive construction of national identity*. Edinburgh University Press.

